

Η

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

3^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στις 12 Νοεμβρίου 2024 με την εξής σύνθεση: Ιωάννης Λαμπρόπουλος, Πρόεδρος, Βικτωρία Πισμίρη – Μέλος και Εισηγήτρια και Γεώργιος Ζάρλας, Μέλος.

Για να εξετάσει την από 10.10.2024 με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΕΑΔΗΣΥ 1443/11.10.2024 Προδικαστική Προσφυγή της εταιρίας με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...» (εφεξής η «προσφεύγουσα»), που εδρεύει στο ..., επί της οδού ..., αρ. ..., όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Κατά της ... (εφεξής η «Αναθέτουσα Αρχή»), όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Με την προδικαστική προσφυγή, η προσφεύγουσα ζητεί να ακυρωθεί η υπ' αρ. πρωτ. .../2024 απόφαση του ... κατά το μέρος που έκανε αποδεκτή την προσφορά της εταιρίας «...» και την ανέδειξε προσωρινή ανάδοχο του τμήματος 5 της συμφωνίας- πλαίσιο και την υπ' αρ. πρωτ. .../2024 απόφαση του ίδιου ως άνω οργάνου, κατά το μέρος που ανέδειξε οριστική ανάδοχο του εν λόγω τμήματος την ανωτέρω εταιρία.

Η εξέταση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της προσφυγής, έχει καταβληθεί παράβολο ποσού 1.774,00 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ... και την εκτύπωση από τη σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με την ένδειξη «ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ»).

2. Επειδή, η Αναθέτουσα Αρχή, με την υπ' αρ. .../2024 διακήρυξη, προκήρυξε ηλεκτρονικό διεθνή διαγωνισμό ανοικτής διαδικασίας προς σύναψη συμφωνίας πλαίσιο, σύμφωνα με το άρθρο 39 του ν. 4412/2016, για

Αριθμός απόφασης : 1710 / 2024

τη ..., για ... (...) έτη από την ημερομηνία υπογραφής της συμφωνίας πλαίσιο όπως αυτά αναφέρονται στο «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄» και περιγράφονται στο «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ΄», συνολικής εκτιμώμενης αξίας ... ευρώ (... €) προ Φ.Π.Α. και ... (... €) με Φ.Π.Α. (για το σύνολο των ετών και των τμημάτων), με δυνατότητα άσκησης δικαιώματος προαίρεσης, συμπεριλαμβανομένων των υπέρ τρίτων κρατήσεων, ως και κάθε άλλης επιβάρυνσης, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά με βάση την τιμή (χαμηλότερη τιμή). Μεταξύ των τμημάτων, περιλαμβάνεται και το επίμαχο υπ' αρ. 5 «...» με αξία ... € πλέον ΦΠΑ. Η ως άνω Διακήρυξη αναρτήθηκε στις ... .2024 στο ΚΗΜΔΗΣ και έλαβε ΑΔΑΜ ... και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου το επίμαχο τμήμα 5 έλαβε συστημικό αριθμό ... . Στον εν λόγω διαγωνισμό, συμμετείχαν, με υποβολή προσφορών, η προσφεύγουσα και οι εταιρίες «...» και « ...». Στο πλαίσιο του εν λόγω διαγωνισμού εκδόθηκε η υπ' αρ. πρωτ. .../2024 απόφαση του ... που αποφάσισε την ανάδειξη πρώτης σε σειράς μειοδοσίας προσωρινής αναδόχου για το επίμαχο τμήμα 5 την εταιρία «...» και, ακολούθως, η υπ' αρ. πρωτ. .../2024 απόφαση του ίδιου ως άνω οργάνου, δυνάμει της οποίας ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε στην ανωτέρω εταιρία.

3. Επειδή, ο ένδικος διαγωνισμός, ως εκ του αντικειμένου του και της προϋπολογισθείσας δαπάνης, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4412/2016 (Α' 147) και η ένδικη διαφορά διέπεται από τις διατάξεις του Βιβλίου IV αυτού, περί έννομης προστασίας κατά τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων.

4. Επειδή, η κρινόμενη προδικαστική προσφυγή ασκήθηκε εμπροθέσμως και εν γένει παραδεκτώς. Εντούτοις, απαραδέκτως στρέφεται αυτοτελώς κατά της υπ' αρ. .../2024 απόφασης του ..., δοθέντος ότι στην απόφαση με την οποία τελειούται η σύνθετη διοικητική ενέργεια του διαγωνισμού, ήτοι η κατακυρωτική απόφαση, που εν προκειμένω είναι η προσβαλλομένη υπ' αρ. πρωτ. .../2024 απόφαση του ίδιου ως άνω οργάνου, ενσωματώνονται όλες οι προηγούμενες εκτελεστές διοικητικές πράξεις, αυτή δε είναι η μόνη παραδεκτώς προσβαλλομένη.

Αριθμός απόφασης : 1710 / 2024

5. Επειδή, η Αναθέτουσα Αρχή στις 11.10.2024 κοινοποίησε την κρινόμενη προσφυγή μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ προς τους ενδιαφερόμενους.

6. Επειδή, η διακήρυξη αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού (Ε.Α. ΣτΕ 352/2016) και ως κανονιστική πράξη, δεσμεύει με τους όρους της, τόσο τους τρίτους προς τους οποίους απευθύνεται, όσο και το ίδιο το νομικό πρόσωπο που προκηρύσσει τον σχετικό διαγωνισμό, το οποίο υποχρεούται εφεξής και μέχρι τέλους της διαδικασίας του διαγωνισμού να εφαρμόζει τα όσα ορίζονται σε αυτή (βλ. ΣτΕ 1217/2018, 2434/2017, 2551/2013, 2635/2009, Ε.Α. ΣτΕ 15/2021, 241/2020, 352/2016, Πράξεις VI Τμήματος ΕλΣυν 181/2006, 31/2003, 105/2003, 294/2010, 224, 78/2007, 19/2005 κ.ά.). Ταυτόχρονα, επιβάλλεται να προσδιορίζονται επακριβώς σε αυτήν τα προς συμμετοχή στον διαγωνισμό απαιτούμενα προσόντα και τα υποβλητέα, κατά την κατάθεση της προσφοράς δικαιολογητικά και λοιπά στοιχεία. Άλλωστε, η αρχή της δεσμευτικότητας της διακήρυξης κατοχυρώνεται και στο ενωσιακό δίκαιο, αφού κάθε απόκλιση από τους όρους αυτής αποτελεί παραβίαση της αρχής της ισότητας των διαγωνιζομένων (βλ. Πράξη VI Τμήματος ΕλΣυν 70/2006). Σκοπός της ενιαίας εφαρμογής των όρων της διακήρυξης και της τήρησης των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, είναι η διαμόρφωση ενός ασφαλούς δικαιικού πλαισίου, εντός του οποίου θα διεξαχθεί ο διαγωνισμός και η αποφυγή αδικαιολόγητων αιφνιδιασμών των εν δυνάμει υποψηφίων, οι οποίοι σε κάθε στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας θα εκκινούν από μία κοινή αφετηρία, θα γνωρίζουν εκ των προτέρων ασφαλώς και με ακρίβεια τις προβλεπόμενες διαδικασίες και θα έχουν ίσες ευκαιρίες συμμετοχής, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας. Όπως, δε, παγίως γίνεται δεκτό, οι αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης στους δημόσιους διαγωνισμούς επιτάσσουν στις αναθέτουσες αρχές να διατυπώνουν τους όρους διεξαγωγής της διαδικασίας ανάθεσης στην προκήρυξη του διαγωνισμού με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία, κατά τρόπο ώστε αφενός να παρέχουν σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και επιδεικνύοντες τη συνήθη επιμέλεια διαγωνιζομένους τη δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενο των όρων αυτών και να

Αριθμός απόφασης : 1710 / 2024

τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο, αφετέρου, να καθιστούν δυνατό τον αποτελεσματικό έλεγχο του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα τιθέμενα κριτήρια (Ε.Σ Κλ.Ε 157/2017, Τμ. VI 2452/2012, 1643/2014, 6869/2015, 261/2017, βλ. και ΔΕΚ απόφαση της 18.10.2001, C-19/2000, SIAC Construcion Ltd, σκέψεις 41 έως 44, απόφαση της 29.4.2004, C-496/1999 Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta, σκέψη 111, απόφαση της 10.5.2012, C-368/10, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών σκ. 109 επ.).

7. Επειδή, στο άρθρο 92 «Περιεχόμενο προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής» του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι «...8. Στις περιπτώσεις που με την αίτηση συμμετοχής ή την προσφορά υποβάλλονται ιδιωτικά έγγραφα, αυτά γίνονται αποδεκτά είτε σύμφωνα με όσα προβλέπονται στον ν. 2690/1999 (Α' 45) είτε και σε απλή φωτοτυπία, εφόσον συνυποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση, στην οποία βεβαιώνεται η ακρίβειά τους και η οποία φέρει υπογραφή μετά την έναρξη διαδικασίας σύναψης σύμβασης..». Σύμφωνα με το άρθρο 102 «Συμπλήρωση - αποσαφήνιση πληροφοριών και δικαιολογητικών (άρθρο 56 παρ. 3 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» του ν. 4412/2016 «Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, οι αναθέτουσες αρχές, τηρώντας τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, ζητούν από τους προσφέροντες ή υποψήφιους οικονομικούς φορείς, όταν οι πληροφορίες ή η τεκμηρίωση που πρέπει να υποβάλλονται είναι ή εμφανίζονται ελλιπείς ή λανθασμένες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στο ΕΕΕΣ, ή όταν λείπουν συγκεκριμένα έγγραφα, να υποβάλλουν, να συμπληρώνουν, να αποσαφηνίζουν ή να ολοκληρώνουν τις σχετικές πληροφορίες ή τεκμηρίωση, εντός προθεσμίας όχι μικρότερης των δέκα (10) ημερών και όχι μεγαλύτερης των είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης.». Στο άρθρο 103 «Πρόσκληση για υποβολή δικαιολογητικών» του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι «Πέραν των οριζόμενων στις παρ. 3 και 4 του άρθρου 79, περί Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης, και στο άρθρο 93, περί περιεχομένου φακέλου «Δικαιολογητικά συμμετοχής», ισχύουν και τα ακόλουθα: 1. Μετά από την αξιολόγηση των προσφορών, η αναθέτουσα αρχή ειδοποιεί εγγράφως τον προσφέροντα, στον οποίο

Αριθμός απόφασης : 1710 / 2024

πρόκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινό ανάδοχο»), να υποβάλει εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης σε αυτόν, τα αποδεικτικά έγγραφα νομιμοποίησης και τα πρωτότυπα ή αντίγραφα που εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν. 2690/1999 (Α' 74), όλων των δικαιολογητικών του άρθρου 80, όπως καθορίζονται ειδικότερα στα έγγραφα της σύμβασης, ως αποδεικτικά στοιχεία για τη μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού των άρθρων 73, περί λόγων αποκλεισμού, και 74, περί αποκλεισμού οικονομικού φορέα από δημόσιες συμβάσεις, καθώς και για την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής των άρθρων 75 έως 78. Τα δικαιολογητικά υποβάλλονται στην αναθέτουσα αρχή μέσω του ΕΣΗΔΗΣ. 2. Αν δεν προσκομισθούν τα παραπάνω δικαιολογητικά ή υπάρχουν ελλείψεις σε αυτά που υποβλήθηκαν, η αναθέτουσα αρχή καλεί τον προσωρινό ανάδοχο να προσκομίσει τα ελλείποντα δικαιολογητικά ή να συμπληρώσει τα ήδη υποβληθέντα, ή να παράσχει διευκρινήσεις με την έννοια του άρθρου 102, εντός δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης σε αυτόν. Αν ο προσωρινός ανάδοχος υποβάλλει αίτημα προς την αναθέτουσα αρχή για παράταση της ως άνω προθεσμίας, συνοδευόμενο από αποδεικτικά έγγραφα με τα οποία αποδεικνύεται ότι έχει αιτηθεί τη χορήγηση των δικαιολογητικών, η αναθέτουσα αρχή παρατείνει την προθεσμία υποβολής των δικαιολογητικών για όσο χρόνο απαιτηθεί για τη χορήγηση των δικαιολογητικών από τις αρμόδιες δημόσιες αρχές. Ο προσωρινός ανάδοχος μπορεί να αξιοποιεί τη δυνατότητα του προηγούμενου εδαφίου και εντός της προθεσμίας της πρόσκλησης της παρ. 1...». Σύμφωνα με το άρθρο 2.1.4. «Γλώσσα» της Διακήρυξης «Τα έγγραφα της σύμβασης έχουν συνταχθεί στην ελληνική γλώσσα. Τυχόν προδικαστικές προσφυγές υποβάλλονται στην ελληνική γλώσσα. Οι προσφορές και τα περιλαμβανόμενα σε αυτές στοιχεία, καθώς και τα αποδεικτικά σχετικά έγγραφα συντάσσονται στην ελληνική γλώσσα ή συνοδεύονται από επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα. Τα αλλοδαπά δημόσια και ιδιωτικά έγγραφα συνοδεύονται από μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα επικυρωμένη, είτε από πρόσωπο αρμόδιο κατά τις κείμενες διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας είτε από πρόσωπο κατά νόμο αρμόδιο της χώρας στην οποία έχει συνταχθεί το έγγραφο. Ενημερωτικά και

τεχνικά φυλλάδια και άλλα έντυπα, εταιρικά ή μη, με ειδικό τεχνικό περιεχόμενο, δηλαδή έντυπα με αμιγώς τεχνικά χαρακτηριστικά, όπως αριθμούς, αποδόσεις σε διεθνείς μονάδες, μαθηματικούς τύπους και σχέδια, που είναι δυνατόν να διαβαστούν σε κάθε γλώσσα και δεν είναι απαραίτητη η μετάφραση τους, μπορούν να υποβάλλονται σε άλλη γλώσσα, χωρίς να συνοδεύονται από μετάφραση στην ελληνική. Κάθε μορφής επικοινωνία με την αναθέτουσα αρχή, καθώς και μεταξύ αυτής και του αναδόχου, θα γίνονται υποχρεωτικά στην ελληνική γλώσσα.». Στο άρθρο 2.2.7. «Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης» της Διακήρυξης ορίζεται ότι «Οι οικονομικοί φορείς για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης οφείλουν να συμμορφώνονται με το πρότυπο διαχείρισης ποιότητας ISO ... ή ισοδύναμο με πεδίο εφαρμογής που καλύπτει το αντικείμενο της σύμβασης...». Σύμφωνα με το άρθρο 2.2.9. «Κανόνες απόδειξης ποιοτικής επιλογής» της Διακήρυξης «Το δικαίωμα συμμετοχής των οικονομικών φορέων και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής τους, όπως ορίζονται στις παραγράφους 2.2.1 έως 2.2.8, κρίνονται κατά την υποβολή της προσφοράς δια του ΕΕΕΣ, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 2.2.9.1, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών της παραγράφου 2.2.9.2 και κατά τη σύναψη της σύμβασης δια της υπεύθυνης δήλωσης, της περ. δ' της παρ. 3 του άρθρου 105 του ν. 4412/2016... 2.2.9.2. Αποδεικτικά μέσα. Α. Για την απόδειξη της μη συνδρομής λόγων αποκλεισμού κατ' άρθρο 2.2.3 και της πλήρωσης των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής κατά τις παραγράφους 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6 και 2.2.7, οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν τα δικαιολογητικά του παρόντος. Η προσκόμιση των εν λόγω δικαιολογητικών γίνεται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3.2 από τον προσωρινό ανάδοχο. ... Β.5. Για την απόδειξη της συμμόρφωσής τους με πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης της παραγράφου 2.2.7 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν πιστοποιητικά όπως αναφέρονται στο άρθρο 82 του ν. 4412/2016, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.7. της παρούσας...». Σύμφωνα με το άρθρο 2.4.2. «Χρόνος και Τρόπος υποβολής προσφορών» της Διακήρυξης «...2.4.2.5. Ειδικότερα, όσον αφορά τα συνημμένα ηλεκτρονικά αρχεία της προσφοράς, οι Οικονομικοί Φορείς τα καταχωρίζουν στους

Αριθμός απόφασης : 1710 / 2024

ανωτέρω (υπο)φακέλους μέσω του Υποσυστήματος, ως εξής: Τα έγγραφα που καταχωρίζονται στην ηλεκτρονική προσφορά, και δεν απαιτείται να προσκομισθούν και σε έντυπη μορφή, γίνονται αποδεκτά κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις: α) είτε των άρθρων 13, 14 και 28 του ν. 4727/2020 (Α' 184) περί ηλεκτρονικών δημοσίων εγγράφων που φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή ή σφραγίδα και, εφόσον πρόκειται για αλλοδαπά δημόσια ηλεκτρονικά έγγραφα, εάν φέρουν επισημείωση e-Apostille β) είτε των άρθρων 15 και 27 του ν. 4727/2020 (Α' 184) περί ηλεκτρονικών ιδιωτικών εγγράφων που φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή ή σφραγίδα γ) είτε του άρθρου 11 του ν. 2690/1999 (Α' 45), δ) είτε της παρ. 2 του άρθρου 37 του ν. 4412/2016, περί χρήσης ηλεκτρονικών υπογραφών σε ηλεκτρονικές διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων, ε) είτε της παρ. 8 του άρθρου 92 του ν. 4412/2016, περί συνυποβολής υπεύθυνης δήλωσης στην περίπτωση απλής φωτοτυπίας ιδιωτικών εγγράφων. ...». Στο άρθρο 2.4.3.2. «Τεχνική προσφορά» της Διακήρυξης προβλέπεται ότι «Ο φάκελος της τεχνικής προσφοράς περιλαμβάνει το φύλλο συμμόρφωσης, όπως ενδεικτικά παρατίθεται στο Παράρτημα Ζ'. Η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή με το κεφάλαιο "Απαιτήσεις-Τεχνικές Προδιαγραφές" του Παραρτήματος Δ' της Διακήρυξης, περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται. Περιλαμβάνει ιδίως τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων ειδών, με βάση το κριτήριο ανάθεσης, σύμφωνα με τα αναλυτικώς αναφερόμενα στο ως άνω Παράρτημα....». Στο άρθρο 2.4.6. «Λόγοι απόρριψης προσφορών» της Διακήρυξης προβλέπεται ότι «Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) η οποία, με την επιφύλαξη του άρθρου 102 του ν. 4412/2016 περί συμπλήρωσης, αποκλίνει από απαραίτους όρους περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, ή δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα, με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται πιο πάνω και συγκεκριμένα στις παραγράφους 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2. (Χρόνος και τρόπος υποβολής

Αριθμός απόφασης : 1710 / 2024

προσφορών), 2.4.3. (Περιεχόμενο φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής-τεχνική προσφορά)...». Σύμφωνα με το άρθρο 3.1.2. «Αξιολόγηση προσφορών» της Διακήρυξης «3.1.2.1... Η αναθέτουσα αρχή, τηρώντας τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, ζητά από τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς, όταν οι πληροφορίες ή η τεκμηρίωση που πρέπει να υποβάλλονται είναι ή εμφανίζονται ελλιπείς ή λανθασμένες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στο ΕΕΕΣ, ή όταν λείπουν συγκεκριμένα έγγραφα, να υποβάλλουν, να συμπληρώνουν, να αποσαφηνίζουν ή να ολοκληρώνουν τις σχετικές πληροφορίες ή τεκμηρίωση, εντός προθεσμίας όχι μικρότερης των δέκα (10) ημερών και όχι μεγαλύτερης των είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Η συμπλήρωση ή η αποσαφήνιση ζητείται και γίνεται αποδεκτή υπό την προϋπόθεση ότι δεν τροποποιείται η προσφορά του οικονομικού φορέα και ότι αφορά σε στοιχεία ή δεδομένα, των οποίων είναι αντικειμενικά εξακριβώσιμος ο προγενέστερος χαρακτήρας σε σχέση με το πέρας της καταληκτικής προθεσμίας παραλαβής προσφορών. Τα ανωτέρω ισχύουν κατ' αναλογία και για τυχόν ελλείπουσες δηλώσεις, υπό την προϋπόθεση ότι βεβαιώνουν γεγονότα αντικειμενικώς εξακριβώσιμα....». Στο άρθρο 3.2 «Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου - Δικαιολογητικά προσωρινού αναδόχου» της Διακήρυξης προβλέπεται ότι «Μετά την αξιολόγηση των προσφορών, η αναθέτουσα αρχή αποστέλλει σχετική ηλεκτρονική πρόσκληση στον προσφέροντα, στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινό ανάδοχο»), μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ και τον καλεί να υποβάλει εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης σε αυτόν, τα αποδεικτικά έγγραφα νομιμοποίησης και τα πρωτότυπα ή αντίγραφα όλων των δικαιολογητικών που περιγράφονται στην παράγραφο 2.2.9.2. της παρούσας διακήρυξης, ως αποδεικτικά στοιχεία για τη μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της διακήρυξης, καθώς και για την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής των παραγράφων 2.2.4 - 2.2.8 αυτής....Αν δεν προσκομισθούν τα παραπάνω δικαιολογητικά ή υπάρχουν ελλείψεις σε αυτά

Αριθμός απόφασης : 1710 / 2024

που υποβλήθηκαν, η αναθέτουσα αρχή καλεί τον προσωρινό ανάδοχο να προσκομίσει τα ελλείποντα δικαιολογητικά ή να συμπληρώσει τα ήδη υποβληθέντα ή να παράσχει διευκρινήσεις, με την έννοια του άρθρου 102 του ν. 4412/2016, εντός δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης σε αυτόν....». Στο Παράρτημα Δ' προβλέπεται στο μέρος «ΤΕΧΝΙΚΗ ...» «3. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ Με την τεχνική προσφορά να κατατεθούν: 3.1. Φύλλο συμμόρφωσης σύμφωνα με τα τεχνικά στοιχεία της προδιαγραφής ακολουθώντας την αυτή σειρά και αρίθμηση. ... 3.3. Επικυρωμένο φωτοαντίγραφο Πιστοποιητικού διασφάλισης ποιότητας ISO ... του εργοστασίου ... του μηχανήματος... 3.6. Πίνακας εξουσιοδοτημένων ... των μηχανημάτων....».

8. Επειδή, με το πρώτο λόγο της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η προσφορά της «...» καθίσταται απορριπτέα, διότι παραβίασε τα άρθρα 2.4.3.2 και 2.4.2.5.γ της Διακήρυξης. Ειδικότερα, υποστηρίζει ότι, σύμφωνα με τους σχετικούς όρους, για την κατάθεση νόμιμης προσφοράς στον επίμαχο διαγωνισμό, απαιτείτο η υποβολή φύλλου συμμόρφωσης, ωστόσο, η ως άνω εταιρία δεν έχει υποβάλει φύλλο συμμόρφωσης, που είναι υποχρεωτικό και, άρα, η προσφορά της έπρεπε να απορριφθεί, μη δυνάμενης της σχετικής ελλείψεως να αναπληρωθεί νομίμως δυνάμει του άρθρου 102 ν. 4412/2016. Περαιτέρω, αναφέρει ότι, από την επισκόπηση του φακέλου της προσφοράς, προκύπτει ότι υπέβαλε μόνο τα αρχεία «ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΗ» και «ΤΕΧΝΙΚΑ ...», για την απόδειξη πλήρωσης των τεχνικών προδιαγραφών των υπό ..., που έχουν συνταχθεί από τον νόμιμο εκπρόσωπο της εταιρίας «...», αναφέροντας ότι δεν έχουν κάποια αξία, καθώς απουσιάζει το έγγραφο στο οποίο θα έπρεπε να αναφέρονται. Επιπρόσθετα, ισχυρίζεται ότι, ακόμα και αν ήθελε κριθεί ότι αρκούσε να υποβληθούν άλλα έγγραφα και όχι και φύλλο συμμόρφωσης, και πάλι η προσφορά της ανωτέρω είναι απορριπτέα, διότι τα παραπάνω έγγραφα έχουν συνταχθεί από άλλο οικονομικό φορέα που δεν μετέχει και δεν έχει υποβάλει προσφορά στον διαγωνισμό, άρα λογίζονται μη νομίμως υποβληθέντα από την εν λόγω εταιρία. Εν συνεχεία, υποστηρίζει ότι τα προσκομισθέντα έγγραφα είναι ιδιωτικά και πως δεν επικυρώθηκαν

Αριθμός απόφασης : 1710 / 2024

νομίμως, ούτε συνυπεβλήθη υπεύθυνη δήλωση περί γνησιότητάς τους, σύμφωνα με τον όρο 2.4.2.5.γ της Διακήρυξης, μη δυνάμενης της συγκεκριμένης πλημμέλειας να θεραπευθεί. Συναφώς, υποστηρίζει ότι τα παραπάνω ισχύουν και για έτερο αρχείο της προσφοράς της ανωτέρω εταιρίας, καθώς το άρθρο 2.4.3.2 της Διακήρυξης παραπέμπει στο Παράρτημα Δ', όπου προβλέπεται πως με την τεχνική προσφορά θα κατατεθεί, μεταξύ άλλων, πίνακας εξουσιοδοτημένων ... των μηχανημάτων. Ειδικότερα, αναφέρει πως, από την επισκόπηση του φακέλου της εταιρίας προκύπτει ότι υπεβλήθη ο εν λόγω πίνακας, ωστόσο, αυτός, καίτοι αποτελεί ιδιωτικό έγγραφο, δεν έχει νομίμως ούτε επικυρωθεί, ούτε συνυποβληθεί υπεύθυνη δήλωση περί ακριβείας του περιεχομένου του, ενώ έχει συνταχθεί από τον νόμιμο εκπρόσωπο της εταιρίας «...», με αποτέλεσμα να μην συνιστά πίνακα υποβληθέντα από τον ίδιο τον προσφέροντα.

9. Επειδή, στις υπ' αρ. πρωτ. .../25.10.2024 εμπροθέσμως κατατεθείσες απόψεις της Αναθέτουσας Αρχής, όπου περιλαμβάνεται περιεχόμενο του από ... .2024 Πρακτικού της Επιτροπής Προδικαστικών Προσφυγών επί τεχνικών θεμάτων του ..., αναφέρεται ότι ο λόγος αυτός είναι βάσιμος. Ειδικότερα, αναφέρεται πως η εν λόγω Επιτροπή, αφού εξέτασε την τεχνική προσφορά της εταιρίας «...», διαπίστωσε ότι πράγματι δεν υπέβαλε φύλλο συμμόρφωσης κατά τα προβλεπόμενα στη Διακήρυξη, ενώ και τα αρχεία με την ονομασία «ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΗ» και «ΤΕΧΝΙΚΑ ...» της εταιρίας «...» δεν μπορούν να υποκαταστήσουν αυτήν την έλλειψη από την τεχνική προσφορά, πολλώ δε μάλλον από τη στιγμή που δεν φέρουν την κατά νόμο προβλεπόμενη επικύρωση από δικηγόρο ή έστω υπεύθυνη δήλωση του εκπροσώπου της για την ακρίβεια του περιεχομένου τους, τα ίδια, δε, αναφέρει και για το αρχείο με την ονομασία «ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ... ΓΙΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ», καθώς διαπιστώθηκε από την Επιτροπή ότι ούτε αυτό φέρει την απαιτούμενη από το νόμο επικύρωση από δικηγόρο, ούτε υπεύθυνη δήλωση περί ακριβείας του περιεχομένου.

10. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 2.4.3.2. της Διακήρυξης, «ο φάκελος της τεχνικής προσφοράς περιλαμβάνει το φύλλο συμμόρφωσης, όπως ενδεικτικά παρατίθεται στο Παράρτημα Δ'» (εσφαλμένα, προφανώς εκ

παραδρομής, στην Διακήρυξη αναφέρεται «στο Παράρτημα Ζ΄», ενόψει του ότι το Παράρτημα Ζ΄ τιτλοφορείται «ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ...», ενώ το Παράρτημα Δ΄ τιτλοφορείται «ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΗ»). Παρόλο που στο εν λόγω Παράρτημα δεν παρατίθεται υπόδειγμα φύλλου συμμόρφωσης, σε αυτό παρατίθεται το σύνολο των απαιτούμενων τεχνικών προδιαγραφών. Όπως προκύπτει από την επισκόπηση του φακέλου της προσφοράς της εταιρίας «...», σε αυτήν περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, το αρχείο σε μορφή word με τίτλο «ΤΕΧΝ.ΠΡΟΣΦΟΡΑ ... (ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ)», καθώς και το αρχείο σε μορφή pdf με τίτλο «ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΗ», με ίδιο περιεχόμενο. Ειδικότερα, το έγγραφο αυτό απευθύνεται στην Επιτροπή του επίμαχου διαγωνισμού, αναφέρει ως θέμα «*ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ..., ... ΑΡ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ: .../2024 (ΤΜΗΜΑ 5)*», είδος «...», μάρκα «...», εργοστάσιο κατασκευής «...», χώρα κατασκευής «...» και μοντέλο «...» και σε αυτό περιλαμβάνεται πίνακας που τιτλοφορείται «ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΗ» με τρεις στήλες, ήτοι «ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΗΣ», «ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΕΙΔΟΥΣ» και «ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ». Περαιτέρω, στο τέλος του εγγράφου αυτού αναφέρεται «*Για την Εταιρεία ... Ο Νόμιμος Εκπρόσωπος*». Όπως προεκτέθηκε, στο οικείο άρθρο 2.4.3.2 της Διακήρυξης προβλέπεται ότι ο φάκελος της τεχνικής προσφοράς περιλαμβάνει το φύλλο συμμόρφωσης, όπως «ενδεικτικά» παρατίθεται στο οικείο Παράρτημα. Δηλαδή, από τη διατύπωση της εν λόγω διάταξης, προκύπτει ότι στο φάκελο της τεχνικής προσφοράς περιλαμβάνεται φύλλο συμμόρφωσης, το, δε, ακριβές περιεχόμενό του δεν προσδιορίζεται υποχρεωτικώς από την Διακήρυξη, αλλά, «ενδεικτικά», αφήνοντας περιθώριο στους συμμετέχοντες να διαμορφώσουν αυτό, σύμφωνα με τα ειδικότερα απαιτούμενα στην Διακήρυξη. Εντούτοις, στο Παράρτημα Δ΄, στο μέρος «ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΗ ...», στο σημ. 3, αναφέρεται ότι με την τεχνική προσφορά πρέπει να κατατεθεί, μεταξύ άλλων, «*Φύλλο συμμόρφωσης σύμφωνα με τα τεχνικά στοιχεία της προδιαγραφής ακολουθώντας την αυτή σειρά και αρίθμηση*». Εκ των ανωτέρω παρέπεται ότι απαιτείται στο φάκελο της τεχνικής προσφοράς να περιλαμβάνεται φύλλο συμμόρφωσης, όπου θα βεβαιώνεται η συμμόρφωση με τις τεχνικές προδιαγραφές, όπως

Αριθμός απόφασης : 1710 / 2024

προβλέπονται στην Διακήρυξη. Για τον ευλόγως ενημερωμένο και κανονικά επιμελή συμμετέχοντα (βλ. απόφαση ΔΕΕ της 12ης Μαρτίου 2015, C-538/13 (eVigiloLtd) σκέψεις 54-55, πρβλ. Προτάσεις της Γενικής Εισαγγελέως, Eleanor Sharpston της 2ης Σεπτεμβρίου 2018, Υπόθεση C375/17 (StanleyInt. BettingLtd) σκέψη 71), το φύλλο συμμόρφωσης σκοπό έχει την δήλωσή του ότι αυτός συμμορφώνεται με τις απαιτούμενες τεχνικές προδιαγραφές. Εντούτοις, όπως προκύπτει από το προσκομισθέν φύλλο συμμόρφωσης από την συμμετέχουσα εταιρία «...», αυτό έχει συνταχθεί από τον νόμιμο εκπρόσωπο τρίτης εταιρίας, η οποία δεν προκύπτει, από το φάκελο της προσφοράς της συμμετέχουσας, ότι έχει οιαδήποτε σχέση με αυτήν. Τούτων δοθέντων, προκύπτει ότι το προσκομισθέν «φύλλο συμμόρφωσης» έχει συνταχθεί και αφορά τρίτη εταιρία, ήτοι, δεν προκύπτει καθ' οιονδήποτε τρόπο ότι η συμμετέχουσα εταιρία «...» δεσμεύεται από αυτό, καθότι ούτε είναι η συντάξασα το έγγραφο, ούτε, εξάλλου, προκύπτει κάποια σχέση της ίδιας με αυτό, ενόψει του ότι, πέραν της κατάληξης του εγγράφου ως ανωτέρω («*Για την Εταιρεία ... Ο Νόμιμος Εκπρόσωπος*») στην κεφαλίδα του εγγράφου αναφέρονται οι εταιρίες «...» και «...», απουσιάζει, δε, παντελώς η αναφορά της συμμετέχουσας στον επίμαχο διαγωνισμό. Κατόπιν των ανωτέρω, εφόσον το προσκομισθέν φύλλο συμμόρφωσης, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 2.4.3.2 της Διακήρυξης, δεν προκύπτει ότι αφορά στη συμμετέχουσα εταιρία, αλλά, αντιθέτως, ότι αφορά τρίτη, η Αναθέτουσα Αρχή όφειλε όπως απορρίψει την προσφορά της, κατά δεσμία αρμοδιότητα, κατ' άρθρο 2.4.6 περ. α της Διακήρυξης. Εξάλλου, η παραπάνω έλλειψη δεν θα ηδύνατο να θεραπευθεί με κλήση της ανωτέρω εταιρίας, διότι η δυνατότητα της αναθέτουσας αρχής να ζητήσει από υποψήφιο να διευκρινίσει την προσφορά του δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την υποβολή, στην πραγματικότητα, νέας προσφοράς από τον συγκεκριμένο υποψήφιο (βλ. απόφαση ΔΕΕ μειζ. της 7.9.2021, C-927/19, Klairėdos regiono atliekų tvarkymo centras, σκ. 93, πρβλ. αποφάσεις ΔΕΕ, στο πλαίσιο ερμηνείας του άρθρου 51 της προηγούμενης οδηγίας 2004/18/EK, της 28.2.2018, συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-523/16 και C-536/16, MA.T.I. SUD / DUEMMESGR, σκ. 52, της 4.5.2017, C-387/14, Esaprojekt, σκ. 39, της 7.4.2016, C-324/14, Partner Apelski Dariusz, σκ. 64,

Αριθμός απόφασης : 1710 / 2024

της 10.10.2013, Manova, C-336/12 σκ. 36, της 29.3.2012, C-599/10, SAG ELV Slovensko κ.λπ., σκ. 40), ούτε να θεραπεύεται με τον τρόπο αυτό η παράλειψη προσκόμισης εγγράφων ή παροχής πληροφοριών, των οποίων η υποβολή επιβάλλεται από τη Διακήρυξη επί ποινή αποκλεισμού. Επομένως, ο ισχυρισμός αυτός γίνεται δεκτός ως βάσιμος. Ως προς τους προβαλλόμενους από την προσφεύγουσα ισχυρισμούς ότι τα παραπάνω έγγραφα, καθώς και το αρχείο με τίτλο «ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ... ΓΙΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ», λεκτέα τα εξής: Σύμφωνα με το άρθρο 2.4.2.5 της Διακήρυξης, τα έγγραφα που καταχωρίζονται στην ηλεκτρονική προσφορά, και δεν απαιτείται να προσκομισθούν και σε έντυπη μορφή, γίνονται αποδεκτά κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις: α) είτε των άρθρων 13, 14 και 28 του ν. 4727/2020 (Α' 184) περί ηλεκτρονικών δημοσίων εγγράφων που φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή ή σφραγίδα και, εφόσον πρόκειται για αλλοδαπά δημόσια ηλεκτρονικά έγγραφα, εάν φέρουν επισημείωση e-Apostille, β) είτε των άρθρων 15 και 27 του ν. 4727/2020 (Α' 184) περί ηλεκτρονικών ιδιωτικών εγγράφων που φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή ή σφραγίδα, γ) είτε του άρθρου 11 του ν. 2690/1999 (Α' 45), δ) είτε της παρ. 2 του άρθρου 37 του ν. 4412/2016, περί χρήσης ηλεκτρονικών υπογραφών σε ηλεκτρονικές διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων, ε) είτε της παρ. 8 του άρθρου 92 του ν. 4412/2016, περί συνυποβολής υπεύθυνης δήλωσης στην περίπτωση απλής φωτοτυπίας ιδιωτικών εγγράφων, τα, δε, ιδιωτικά έγγραφα πρέπει να έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο ή να φέρουν θεώρηση από υπηρεσίες και φορείς της περίπτωσης α της παρ. 2 του άρθρου 11 του ν. 2690/1999 ή να συνοδεύονται από υπεύθυνη δήλωση για την ακρίβειά τους, κατ' άρθρο 92, παρ. 8 ν. 4412/2016. Τα παραπάνω έγγραφα, τα οποία, όπως προκύπτει από το τέλος αυτών, όπου αναφέρεται «*Για την Εταιρεία ... Ο Νόμιμος Εκπρόσωπος*», δεν έχουν συνταχθεί από την συμμετέχουσα, αλλά από τρίτη εταιρία, αποτελούν ιδιωτικά έγγραφα, δεν φέρουν την απαιτούμενη, κατά το νόμο και τη Διακήρυξη, επικύρωση, ούτε προκύπτει ότι προσκομίσθηκε υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 92, παρ. 8 ν. 4412/2016. Εντούτοις, όπως αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση του ν. 4782/2021, το άρθρο 42 του οποίου τροποποίησε το άρθρο 102 ν. 4412/2016, με τη νέα

Αριθμός απόφασης : 1710 / 2024

διατύπωση του άρθρου 102, η αναθέτουσα αρχή δύναται να ζητήσει να διορθωθούν ή να συμπληρωθούν σε επιμέρους σημεία τα στοιχεία που περιλαμβάνονται σε ένα φάκελο υποψηφιότητας, αρκεί να μην τροποποιείται η προσφορά του οικονομικού φορέα με τέτοιο τρόπο, ώστε να του δίνεται αθέμιτο πλεονέκτημα έναντι των λοιπών συμμετεχόντων στη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης και η αίτηση αυτή, της αναθέτουσας αρχής, να αφορά στοιχεία ή δεδομένα, των οποίων είναι αντικειμενικά εξακριβώσιμος ο προγενέστερος χαρακτήρας σε σχέση με το πέρας της προθεσμίας που είχε ταχθεί για την υποβολή υποψηφιότητας, τα οποία ισχύουν κατ' αναλογία και για τυχόν ελλείπουσες δηλώσεις, υπό την προϋπόθεση ότι βεβαιώνουν γεγονότα αντικειμενικώς εξακριβώσιμα. Εν προκειμένω, είναι αντικειμενικά εξακριβώσιμος ο προγενέστερος χαρακτήρας σε σχέση με το πέρας της προθεσμίας που είχε ταχθεί για την υποβολή υποψηφιότητας των παραπάνω εγγράφων. Τούτων δοθέντων, η εν λόγω πλημμέλεια θα ηδύνατο να θεραπευθεί με κλήση της εταιρίας «...», ωστόσο, ενόψει της αποδοχής του ανωτέρω ισχυρισμού που καθιστά απορριπτέα την προσφορά της, η κλήση αυτή παρέλκει ως αλυσιτελής.

11. Επειδή, με τον δεύτερο λόγο της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η προσφορά της εταιρίας «...» είναι απορριπτέα, διότι η υποβολή της πιστοποίησης ISO ... δεν είναι σύμφωνη με το άρθρο 2.4.2.5.γ της Διακήρυξης. Ειδικότερα, υποστηρίζει ότι, από την επισκόπηση της προσφοράς της παραπάνω εταιρίας, προκύπτει ότι τα δύο πιστοποιητικά ISO ... που προσκόμισε δεν έχουν επικυρωθεί νομίμως και δεν έχει υποβληθεί υπεύθυνη δήλωση του νομίμου εκπροσώπου της περί ακρίβειας ιδιωτικών εγγράφων, πλημμέλεια που ισχυρίζεται ότι δεν θα μπορούσε νομίμως να θεραπευθεί με διευκρινίσεις, καθώς θα συνιστούσε ανεπίτρεπτη τροποποίηση προσφοράς.

12. Επειδή, η Αναθέτουσα Αρχή, με τις απόψεις της, υποστηρίζει ότι ο λόγος αυτός είναι βάσιμος, διότι τα δύο αυτά πιστοποιητικά δεν είναι επικυρωμένα από δικηγόρο, ούτε συνοδεύονται από υπεύθυνη δήλωση του εκπροσώπου της αναφορικά με την ακρίβεια του περιεχομένου τους.

13. Επειδή, από τον συνδυασμό των άρθρων 2.2.7, 2.2.9 και 2.2.9.2 Β.5 της Διακήρυξης, προκύπτει ότι οι οικονομικοί φορείς οφείλουν να συμμορφώνονται με το πρότυπο διαχείρισης ποιότητας ISO ... ή ισοδύναμο με πεδίο εφαρμογής που καλύπτει το αντικείμενο της σύμβασης, προς απόδειξη, δε, πλήρωσης της εν λόγω απαίτησης, προσκομίζεται από τον προσωρινό ανάδοχο το εν λόγω πιστοποιητικό. Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 2.4.2.5 της Διακήρυξης, τα ιδιωτικά έγγραφα πρέπει να έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο ή να φέρουν θεώρηση από υπηρεσίες και φορείς της περίπτωσης α της παρ. 2 του άρθρου 11 του ν. 2690/1999 ή να συνοδεύονται από υπεύθυνη δήλωση για την ακρίβειά τους, κατ' άρθρο 92, παρ. 8 ν. 4412/2016. Η προσφεύγουσα, με τον κρινόμενο λόγο, αναφέρεται τόσο στο πιστοποιητικό ISO που προσκομίσθηκε από την εταιρία «...» με την τεχνική προσφορά της (βλ. αρχείο με τίτλο «...»), όσο και στο πιστοποιητικό ISO που προσκόμισε μεταξύ των δικαιολογητικών κατακύρωσης (βλ. αρχείο με τίτλο «ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ISO ...»). Δεδομένου ότι, κατά τα προεκτεθέντα, όπως στην Διακήρυξη ορίζεται, το εν λόγω πιστοποιητικό προσκομίζεται από τον προσωρινό ανάδοχο με τα δικαιολογητικά κατακύρωσης, προφανώς εκ παραδρομής η ανωτέρω εταιρία προσκόμισε το πιστοποιητικό αυτό με την τεχνική προσφορά της. Περαιτέρω, όπως προκύπτει από την επισκόπηση του αρχείου αυτού, το οποίο συνιστά ιδιωτικό έγγραφο, δεν φέρει επικύρωση, ούτε, εξάλλου, περιλαμβάνεται στο φάκελο της προσφοράς της εν λόγω εταιρίας υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 92, παρ. 8 ν. 4412/2016. Το άρθρο 103 παρ. 2 του ν. 4412/2016, όπως ήδη ισχύει, επιβάλλει στην αναθέτουσα αρχή την υποχρέωση να καλεί τον προσωρινό ανάδοχο "να προσκομίσει τα ελλείποντα ή να συμπληρώσει τα ήδη υποβληθέντα" δικαιολογητικά κατακύρωσης, επιτρέποντας με τον τρόπο αυτόν όχι μόνο τη συμπλήρωση (ή την επανυποβολή) ελλιπών (πλημμελών) δικαιολογητικών που έχουν ήδη κατατεθεί στην αναθέτουσα αρχή, αλλά και την υποβολή, το πρώτον, δικαιολογητικών που ο προσωρινός ανάδοχος παρέλειψε, για οποιονδήποτε λόγο, να προσκομίσει εντός της αρχικής προθεσμίας της παρ. 1 του άρθρου 103. Πριν από την ως άνω δεύτερη πρόσκληση του προσωρινού αναδόχου, η αναθέτουσα αρχή δεν μπορεί να προβεί στην απόρριψη του φακέλου των

Αριθμός απόφασης : 1710 / 2024

δικαιολογητικών κατακύρωσης σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 4 και 5 του άρθρου 103 του Ν. 4412/2016 (βλ. ΣΤΕ 1800/2022, σκ. 17, πρβλ. ΣΤΕ 1020/2022, 1904/2020, 1/2020, Ε.Α. 241/2019, 37/2019, 29/2019). Δηλαδή, σύμφωνα με το άρθρο 103 ν. 4412/2016, όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 43 του ν. 4782/2021, υπό το πρίσμα της αποφυγής αδικαιολόγητων αποκλεισμών των οικονομικών φορέων από τις διαδικασίες ανάθεσης δημόσιας σύμβασης για τυπικούς λόγους που οφείλονται στην ελλιπή ή μη τυπικώς προσήκουσα προσκόμιση των δικαιολογητικών του άρθρου 103, αλλά όχι στην πραγματική συνδρομή των λόγων αποκλεισμού του οικονομικού φορέα από τη διαδικασία ανάθεσης σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή υποχρεούται, εφόσον τα δικαιολογητικά που προσκομίζονται από τον προσωρινό ανάδοχο παρουσιάζουν ελλείψεις ή εφόσον αυτά δεν προσκομισθούν, να καλέσει αυτόν προς παροχή διευκρινίσεων των ήδη υποβληθέντων δικαιολογητικών και προς συμπλήρωση τυχόν ελλειπόντων δικαιολογητικών. Μόνον εφόσον έχει προηγηθεί η προσήκουσα, κατά τα ως άνω, κλήση του από την αναθέτουσα αρχή και η εξέταση της συμμόρφωσης του οικονομικού φορέα προς αυτήν, μπορεί ο αναθέτων φορέας να προβεί στην απόρριψη των δικαιολογητικών κατακύρωσης, λόγω ελλείψεων που δεν θεραπεύτηκαν κατά την ανωτέρω διαδικασία (πρβλ. ΕΑ ΣΤΕ 37/2021, σκ. 19, 29/2019, σκ. 11, ΔΕφΠειραιά Ν60/2021, σκ. 13). Περαιτέρω, η ΕΑΔΗΣΥ, όταν εξετάζει διαφορά επί κατακυρωτικής απόφασης σχετικά με την πληρότητα και το περιεχόμενο των δικαιολογητικών κατακύρωσης, οφείλει, στην περίπτωση που ακυρώσει την προσβαλλόμενη λόγω ελλείψεων ή ελαττωμάτων των, κατ' αρχήν αποδεχθέντων, από την αναθέτουσα αρχή δικαιολογητικών κατακύρωσης, να αναπέμψει την υπόθεση σε αυτήν, προκειμένου να εκπληρώσει προηγουμένως την ανωτέρω διαδικαστική υποχρέωσή της, ήτοι να καλέσει τον προσωρινό ανάδοχο προς υποβολή των επίμαχων δικαιολογητικών και να εξετάσει τη συμμόρφωση του οικονομικού φορέα προς την πρόσκληση αυτή (πρβλ. ΕΑ ΣΤΕ 37/2021, σκ. 21, ΔΕφΠειραιά Ν60/2021, σκ. 14). Εκ των ανωτέρω παρέπεται ότι εν προκειμένω η ΕΑΔΗΣΥ θα όφειλε όπως κάνει δεκτό ως βάσιμο τον λόγο αυτό, κατά το μέρος που έγιναν δεκτά τα δικαιολογητικά κατακύρωσης, και, ειδικότερα, το συγκεκριμένο

Αριθμός απόφασης : 1710 / 2024

πιστοποιητικό ISO, χωρίς να προηγηθεί κλήση της παραπάνω εταιρίας και να αναπέμψει την υπόθεση στην Αναθέτουσα Αρχή, ώστε να προβεί σε κλήση της εταιρίας «...», δυνάμει των άρθρων 103 ν. 4412/2016 και 3.2 της Διακήρυξης, προκειμένου να προσκομίσει επικυρωμένο το εν λόγω πιστοποιητικό, εντούτοις, ενόψει της αποδοχής ανωτέρω ισχυρισμού του πρώτου λόγου της προσφυγής που καθιστά απορριπτέα την προσφορά της εν λόγω εταιρίας, η κλήση αυτή παρέλκει ως αλυσιτελής.

14. Επειδή, με τον τρίτο λόγο, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η προσφορά της εταιρίας «...» είναι απορριπτέα, διότι η υποβολή της πιστοποίησης ISO ... του εργοστασίου ... του μηχανήματος δεν είναι σύμφωνη με τα άρθρα 2.1.4, 2.4.2.5.γ και 2.4.3.2 της Διακήρυξης. Ειδικότερα, παραθέτει τα άρθρα 2.4.3.2, 3 του Παραρτήματος Δ' και 2.1.4 της Διακήρυξης, υποστηρίζοντας ότι, για την υποβολή νόμιμης προσφοράς έπρεπε να συνυποβληθεί με τα λοιπά δικαιολογητικά επικυρωμένο αντίγραφο του πιστοποιητικού ISO ... του εργοστασίου ... των υπό ... και εφόσον ήταν ξενόγλωσσο, θα έπρεπε να συνοδεύεται από επίσημη μετάφρασή του. Ωστόσο, αναφέρει ότι η παραπάνω εταιρία κατέθεσε το αρχείο με την ονομασία «ISO ...» που είχε επανυποβληθεί και κατά την υποβολή των δικαιολογητικών κατακύρωσης με την ονομασία αρχείου «ISO ...» και το αρχείο «...», το, δε, τελευταίο υποστηρίζει ότι είναι το ISO της κατασκευάστριας εταιρίας και τα άλλα δύο η μετάφρασή του και πως κανένα εκ των δικαιολογητικών αυτών δεν είναι νομίμως επικυρωμένο, ούτε, δε, υπάρχει υπεύθυνη δήλωση περί της ακρίβειας του περιεχομένου τους και, άρα, η προσφορά της είναι απορριπτέα και για τον λόγο αυτό. Επιπλέον, υποστηρίζει ότι τα εν λόγω δικαιολογητικά λογίζονται και ως μηδέποτε υποβληθέντα και πως δεν είναι δυνατή η εκ των υστέρων υποβολή νέου πιστοποιητικού και μεταφράσεων, καθώς αυτό θα συνεπαγόταν ανεπίτρεπτη εκ των υστέρων τροποποίηση της προσφοράς.

15. Επειδή, η Αναθέτουσα Αρχή, με τις απόψεις της, υποστηρίζει ότι ο λόγος αυτός είναι βάσιμος, διότι η εταιρία «...» κατέθεσε το πιστοποιητικό ISO της κατασκευάστριας εταιρίας στην αγγλική γλώσσα, καθώς και μετάφραση

Αριθμός απόφασης : 1710 / 2024

αυτού, χωρίς ωστόσο αυτά να είναι νόμιμα επικυρωμένα, όπως επιβάλλεται κατά τα προβλεπόμενα στην Διακήρυξη.

16. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 2.4.3.2 της Διακήρυξης, η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή με το κεφάλαιο “Απαιτήσεις-Τεχνικές Προδιαγραφές” του Παραρτήματος Δ΄ της Διακήρυξης, περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται, στο, δε, εν λόγω Παράρτημα αναφέρεται, στο μέρος «ΤΕΧΝΙΚΗ ...», στο σημ. 3.3, ότι με την τεχνική προσφορά πρέπει να κατατεθεί *«Επικυρωμένο φωτοαντίγραφο Πιστοποιητικού διασφάλισης ποιότητας ISO ... του εργοστασίου ... του μηχανήματος»*. Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 2.4.2.5 της Διακήρυξης, τα ιδιωτικά έγγραφα πρέπει να έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο ή να φέρουν θεώρηση από υπηρεσίες και φορείς της περίπτωσης α της παρ. 2 του άρθρου 11 του ν. 2690/1999 ή να συνοδεύονται από υπεύθυνη δήλωση για την ακρίβειά τους, κατ’ άρθρο 92, παρ. 8 ν. 4412/2016. Στο, δε, άρθρο 2.1.4 της Διακήρυξης προβλέπεται ότι τα αλλοδαπά δημόσια και ιδιωτικά έγγραφα συνοδεύονται από μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα επικυρωμένη, είτε από πρόσωπο αρμόδιο κατά τις κείμενες διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας είτε από πρόσωπο κατά νόμο αρμόδιο της χώρας στην οποία έχει συνταχθεί το έγγραφο. Όπως προκύπτει από την επισκόπηση του φακέλου της προσφοράς της εταιρίας «...», κατέθεσε, μεταξύ άλλων, το πιστοποιητικό με τίτλο αρχείου «ISO ...» το οποίο, εντούτοις, δεν φέρει, κατά τα ανωτέρω, επικύρωση, ούτε, εξάλλου, περιλαμβάνεται στο φάκελο της προσφοράς της εν λόγω εταιρίας υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 92, παρ. 8 ν. 4412/2016. Όπως εκτέθηκε στη σκέψη 10 της παρούσας, στην αιτιολογική έκθεση του ν. 4782/2021, το άρθρο 42 του οποίου τροποποίησε το άρθρο 102 ν. 4412/2016, αναφέρεται ότι, με τη νέα διατύπωση του άρθρου 102, η αναθέτουσα αρχή δύναται να ζητήσει να διορθωθούν ή να συμπληρωθούν σε επιμέρους σημεία τα στοιχεία που περιλαμβάνονται σε ένα φάκελο υποψηφιότητας, αρκεί να μην τροποποιείται η προσφορά του οικονομικού φορέα με τέτοιο τρόπο, ώστε να του δίνεται αθέμιτο πλεονέκτημα έναντι των λοιπών συμμετεχόντων στη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης και η αίτηση

Αριθμός απόφασης : 1710 / 2024

αυτή, της αναθέτουσας αρχής, να αφορά στοιχεία ή δεδομένα, των οποίων είναι αντικειμενικά εξακριβώσιμος ο προγενέστερος χαρακτήρας σε σχέση με το πέρας της προθεσμίας που είχε ταχθεί για την υποβολή υποψηφιότητας, τα οποία ισχύουν κατ' αναλογίαν και για τυχόν ελλείπουσες δηλώσεις, υπό την προϋπόθεση ότι βεβαιώνουν γεγονότα αντικειμενικώς εξακριβώσιμα. Εν προκειμένω, είναι αντικειμενικά εξακριβώσιμος ο προγενέστερος χαρακτήρας σε σχέση με το πέρας της προθεσμίας που είχε ταχθεί για την υποβολή υποψηφιότητας του εν λόγω πιστοποιητικού. Τούτων δοθέντων, ο λόγος αυτός θα γινόταν βάσιμος, ενόψει του ότι η Αναθέτουσα Αρχή όφειλε να είχε καλέσει την παραπάνω εταιρία για παροχή διευκρινίσεων και, άρα, η εν λόγω πλημμέλεια θα ηδύνατο να θεραπευθεί με κλήση της εταιρίας «...», κατόπιν παραπομπής της υπόθεσης από την ΕΑΔΗΣΥ στην Αναθέτουσα Αρχή, ωστόσο, ενόψει της αποδοχής του ισχυρισμού του πρώτου λόγου της προσφυγής που καθιστά απορριπτέα την προσφορά της, η κλήση αυτή παρέλκει ως αλυσιτελής.

17. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η υπό κρίση προδικαστική προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή, να ακυρωθεί η υπ' αρ. πρωτ. .../2024 απόφαση του ..., καθώς και η ενσωματωθείσα σε αυτήν υπ' αρ. πρωτ. .../2024 απόφαση του ίδιου ως άνω οργάνου, δυνάμει της οποίας αναδείχθηκε οριστική ανάδοχος του τμήματος 5 της συμφωνίας- πλαίσιο η εταιρία «...» και το παράβολο να επιστραφεί.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την προδικαστική προσφυγή.

Ακυρώνει την υπ' αρ. πρωτ. .../2024 απόφαση του ..., καθώς και την ενσωματωθείσα σε αυτήν υπ' αρ. πρωτ. .../2024 απόφαση του ίδιου ως άνω οργάνου, δυνάμει της οποίας αναδείχθηκε οριστική ανάδοχος του τμήματος 5 της συμφωνίας- πλαίσιο η εταιρία «...», κατά τα ειδικότερα διαλαμβανόμενα στο σκεπτικό.

Ορίζει την επιστροφή του καταβληθέντος παραβόλου.

Αριθμός απόφασης : 1710 / 2024

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στις 12.11.2024 και εκδόθηκε στις 02.12.2024 στην Αθήνα.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΔΗΜΗΤΡΑ ΘΩΜΑ